

VERİYE DAYALI BÖLGESEL İŞGÜCÜ RAPORU

DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU İLLERİNDE İŞSİZLİK VE İŞGÜCÜNE DÂHİL OLMAMA

İl Düzeyindeki İşsizlik Oranları ile İşgücüne Dahil Olmama Nedenlerinin Yıllar, İl
Grupları ve Cinsiyet Temelinde İncelenmesi

2021-2025/ TÜİK Verileri

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
TABLO LİSTESİ.....	3
1. GİRİŞ.....	4
2. AMAÇ, KAPSAM VE YÖNTEM.....	5
2.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı.....	5
2.2. Çalışmanın Yöntemi.....	5
3. BULGULAR.....	6
3.1. İl Düzeyinde İşsizlik Oranları.....	6
3.2. İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri.....	9
3.3. Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri.....	12
4. BULGULARA DAİR GENEL DEĞERLENDİRME.....	16
5. SONUÇ.....	17
KAYNAKLAR VE HESAPLAMA NOTU.....	18

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Türkiye ve Çalışma Kapsamındaki İllerde İşsizlik Oranları (%)	6
Ek Analiz Tablosu 1. 2025 Yılında Türkiye Ortalamasının Üzerinde Öne Çıkan İller.....	7
Tablo 2. Yıllara ve İl Gruplarına Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri.....	9
Ek Analiz Tablosu 2. İş Bulma Ümidi Olmayanların İşgücüne Dahil Olmayanlar İçindeki Payı (%)	11
Tablo 3. Cinsiyete, Yıllara ve İl Gruplarına Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri.....	12
Ek Analiz Tablosu 3. 2025 Yılında İşgücüne Dahil Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre Büyüklüğü.....	14
Ek Analiz Tablosu 4. Kadınlarda Ev İşleri ve Erkeklerde İş Bulma Ümidi Olmama Paylarının Değişimi (%)	15

1. GİRİŞ

İşsizlik, yalnızca gelir getirici bir işe sahip olmama durumunu değil; bireylerin çalışma yaşamıyla, gelecek beklentileriyle ve toplumsal konumlarıyla kurdukları ilişkiyi de etkileyen çok boyutlu bir olgudur. İşsizlik oranları bu nedenle yalnızca ekonomik bir gösterge olarak değil, çalışma hakkına erişimin, işgücü piyasasına dahil olabilmenin ve bölgeler arasındaki eşitsizliklerin izlenebildiği temel göstergelerden biri olarak ele alınmalıdır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da yer alan illere ilişkin veriler, Türkiye ortalamasıyla kurulan farkın yanı sıra illerin kendi aralarındaki belirgin ayrışmaları da ortaya koymaktadır. Bazı illerde işsizlik oranları dönem içinde gerilese de Türkiye ortalamasının üzerindeki seyrin devam etmesi; bazı illerde ise resmi işsizlik görece düşük görünürken iş bulma ümidi olmayanların ve işgücünün dışında kalanların yüksek paylara ulaşması, **göstergelerin birlikte okunmasını gerekli kılmaktadır.**

SAMER Saha Araştırmaları Merkezi tarafından hazırlanan bu raporda, TÜİK’in il düzeyindeki işsizlik oranları ile işgücüne dahil olmama nedenlerine ilişkin verileri incelenmiştir. Çalışma, hazır istatistikleri yeniden sıralamanın ötesinde, çalışma kapsamındaki illerin Türkiye geneliyle ve birbirleriyle olan farklılıklarını görünür kılmayı; işsizlik oranları ile işgücünün dışında kalma nedenleri arasındaki bağlantıları verinin izin verdiği ölçüde ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Rapor üç temel veri setine dayanmaktadır: 2022–2025 il düzeyi işsizlik oranları, 2021–2025 işgücüne dahil olmama nedenleri ve bu nedenlerin cinsiyete göre dağılımı. Bu tabloların birlikte okunması, yalnızca aktif olarak iş aradığı hâlde iş bulamayanları değil; iş bulma umudunu kaybettiği için aramayanları ve farklı nedenlerle çalışma yaşamının dışında kalanları da analize dahil etmeyi mümkün kılmaktadır.

Bu çerçevede rapor, tek tek illeri yüksekten düşüğe sıralamakla yetinmemekte; oranların yıllar içindeki yönünü, Türkiye ortalamasıyla oluşan mesafeyi, il grupları arasındaki farklılaşmayı ve işgücüne dahil olmama nedenlerinin değişen bileşimini birlikte ele almaktadır. Böylece **resmi işsizlik oranının görünür kıldığı alanlarla görünmez bıraktığı işgücünden uzaklaşma biçimleri** aynı rapor içinde izlenebilmektedir.

2. AMAÇ, KAPSAM VE YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışma, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da yer alan **23 ilin** işsizlik oranlarının yıllar içindeki değişimini, Türkiye ortalamasıyla oluşturduğu farkı ve iller arasındaki ayrıışmaları ortaya koymayı amaçlamaktadır. İşgücüne dahil olmama nedenleri ve bunların cinsiyete göre dağılımı ise **21 ili kapsayan altı il grubu** üzerinden incelenmiştir. Böylece il düzeyindeki işsizlik görünümü, coğrafi kapsamı açıkça sınırlandırılmış il grubu verileriyle birlikte değerlendirilmiştir.

Rapor kapsamında il düzeyindeki **işsizlik oranları için 2022–2025 dönemi; işgücüne dahil olmama nedenleri ile bunların cinsiyete göre dağılımı için 2021–2025 dönemi** ele alınmıştır. Böylece işsizlik oranlarının yıllar içindeki yönünün yanı sıra iş bulma ümidi olmayanlar, işbaşı yapabilecek durumda olduğu hâlde iş aramayanlar, ev işleriyle meşgul olanlar, eğitimde bulunanlar, emekliler, çalışamaz hâlde olanlar ve diğer nedenlerle işgücünün dışında kalan nüfus birlikte incelenmiştir.

2.2. Çalışmanın Yöntemi

Çalışma, TÜİK tarafından yayımlanan il düzeyinde işsizlik oranları ile işgücüne dahil olmama nedenleri tablolarına dayanmaktadır. İl düzeyindeki işsizlik verileri yüzde, işgücüne dahil olmama nedenleri ise bin kişi cinsindedir. Kaynak değerler değiştirilmeden kullanılmıştır. Tablo 2’de toplam sütunundaki parantez içi oran, ilgili il grubunun aynı yıl Türkiye genelindeki işgücü dışı nüfus içindeki payını; iş bulma ümidi olmayanlar sütunundaki oran ise bu grubun kendi toplamı içindeki payını göstermektedir. Ek analizlerde nedenlerin ilgili toplam içindeki payları hesaplanmış; “Türkiye’nin katı” göstergesi il işsizlik oranının aynı yıl Türkiye oranına bölünmesiyle, puan farkı ise il oranından Türkiye oranının çıkarılmasıyla elde edilmiştir.

İşsizlik oranları il düzeyinde, işgücüne dahil olmama nedenleri ise TÜİK tarafından belirlenen il grupları düzeyinde yayımlanmaktadır. Bu nedenle il grubu verileri tek bir ilin işsizlik oranının doğrudan açıklaması olarak değil, ilgili il grubunun daha geniş işgücü piyasası görünümü olarak değerlendirilmiştir. Tablolar yıllar ve göstergeler arasında ilişki kurulmasına imkân vermekle birlikte, sektör yapısı, ücretler, göç, kayıt dışılık, eğitim, yoksulluk, bakım hizmetleri ve afet etkisi gibi ek veriler olmadan **tek başına nedensellik ortaya koymamaktadır.**

3. BULGULAR

3.1. İl Düzeyinde İşsizlik Oranları

Tablo 1. Türkiye ve Çalışma Kapsamındaki İllerde İşsizlik Oranları (%)

Bilgi: Tablo 2022, 2023, 2024 ve 2025 yıllarında Türkiye geneli ile çalışma kapsamındaki 23 ilin işsizlik oranlarını göstermektedir. Oranlar yüzde olarak verilmiştir. Kaynak: TÜİK.

İl	2022	2023	2024	2025
Türkiye	10,4	9,4	8,7	8,3
Erzurum	8,4	7,3	5,8	6,8
Erzincan	11,6	7,5	7,5	9,9
Ağrı	16,1	14,6	13,1	9,3
Kars	8,4	7,7	7	6,7
Iğdır	16,3	14	11,3	9,8
Ardahan	5,4	5,8	5,2	4
Malatya	7,2	6,4	5,6	7,8
Elâzığ	8,3	7,9	5,5	8,8
Bingöl	10,1	7,9	6,8	9,6
Tunceli	9,1	7	4,7	5,3
Van	21,7	19,1	16,7	12,7
Muş	12,7	12,1	13,1	11,7
Bitlis	13	11,7	11,4	7,6
Hakkâri	27,8	23,3	18,3	13,8
Gaziantep	8,5	9,6	10,4	9,8
Adıyaman	17,2	12,2	11,1	10,6
Kilis	8,9	10,7	12,5	8,4
Şanlıurfa	9,7	9,9	8	8,2
Diyarbakır	13,5	11,9	10,5	9,5
Mardin	17,8	10,5	11,7	10,5
Batman	17,2	12,9	12,7	9,6
Şırnak	21,5	13,1	7,9	9,9
Siirt	18,4	8	10,8	9,4

Tablo incelendiğinde, Türkiye’de işsizlik oranının 2022’de %10,4 iken 2025’te %8,3’e gerilediği görülmektedir. Çalışma kapsamındaki birçok ilde de aynı yönde bir düşüş yaşanmıştır. Bununla birlikte düşüşün büyüklüğü, başlangıç düzeyi ve 2025’te ulaşılan oranlar iller arasında önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Bu nedenle **genel gerileme eğilimi, bütün illerde benzer bir işgücü piyasası görünümü olduğu biçiminde yorumlanmamalıdır.**

2022 yılında en çarpıcı ayrışma Hakkâri, Van ve Şırnak’ta görülmektedir. Hakkâri’de %27,8, Van’da %21,7 ve Şırnak’ta %21,5 olan işsizlik oranları aynı yıl Türkiye ortalamasının sırasıyla 2,67, 2,09 ve 2,07 katıdır. 2025’e

gelindiğinde Hakkâri’de 14, Şırnak’ta 11,6, Van ve Siirt’te ise yaklaşık 9 puanlık düşüş yaşanmıştır. Başlangıçta en yüksek işsizliğe sahip illerdeki bu gerileme önemlidir; ancak düşüşün büyüklüğü, bu illerin Türkiye ortalamasına bütünüyle yaklaştığı anlamına gelmemektedir.

2025 yılında Hakkâri %13,8, Van %12,7 ve Muş %11,7 ile Türkiye ortalamasının belirgin biçimde üzerinde kalmaktadır. Adıyaman %10,6 ve Mardin %10,5 ile ikinci bir yüksek oran grubunu oluştururken; Erzincan %9,9 ve Iğdır %9,8 ile ortalamanın üzerinde yer almaktadır. Dolayısıyla yüksek işsizlik yalnızca tek bir ilde yoğunlaşmamakta; farklı il gruplarına yayılan, ancak yoğunluğu değişen bir görünüm sergilemektedir.

Dönemin son yılı ayrıca bütün illerde kesintisiz bir iyileşme bulunmadığını göstermektedir. 2024’ten 2025’e işsizlik oranı Elazığ’da yaklaşık 3,3 puan, Bingöl’de 2,8 puan, Erzincan’da 2,4 puan, Malatya’da 2,1 puan ve Şırnak’ta 2 puan yükselmiştir. Bu artışlar, 2022–2025 dönemindeki genel düşüş eğiliminin bazı illerde son yıl itibarıyla tersine dönebildiğini ve **işsizlikteki iyileşmenin kırılğan bir görünüm taşıdığını** ortaya koymaktadır.

Çalışma kapsamındaki iller arasındaki farklılıklar da dikkat çekicidir. 2025’te Ardahan %4 iken aynı toplulaştırılmış gruptaki Iğdır %9,8; Tunceli %5,3 iken Bingöl %9,6’dır. Bu ayrışma, coğrafi yakınlığın ve aynı il grubu içinde yer almanın benzer bir işgücü piyasası görünümü yaratmadığını göstermektedir. **Doğu ve Güneydoğu Anadolu illeri tek ve homojen bir işgücü piyasası olarak ele alınamaz**; il grubu düzeyindeki nedenler de tek tek illerin işsizlik oranlarını mekanik biçimde açıklamaz.

Ek Analiz Tablosu 1. 2025 Yılında Türkiye Ortalamasının Üzerinde Öne Çıkan İller

Bilgi: ‘Türkiye’nin katı’ değeri il oranının aynı yıl Türkiye oranına bölünmesiyle; puan farkı ise il oranından Türkiye oranının çıkarılmasıyla hesaplanmıştır. 2022–2025 değişimi, 2025 işsizlik oranından 2022 oranının çıkarılmasıyla hesaplanmıştır; negatif değerler işsizlik oranındaki düşüşü, pozitif değerler ise artışı göstermektedir.

İl	2025 Oranı	Türkiye	Puan Farkı	Türkiye’nin Katı	2022–2025 Değişim
Hakkâri	13,8	8,3	+5,4	1,65	-14
Van	12,7	8,3	+4,4	1,53	-8,9
Muş	11,7	8,3	+3,3	1,40	-1
Adıyaman	10,6	8,3	+2,3	1,27	-6,6
Mardin	10,5	8,3	+2,2	1,26	-7,3

Not: Puan farkı ve “Türkiye’nin katı” hesaplamalarında TÜİK’in yuvarlanmış kaynak değerleri kullanılmış; sonuçlar tabloda yuvarlanarak gösterilmiştir.

Ek analiz tablosuna ihtiyaç duyulmasının temel nedeni, ana tablodaki yıllık değişimlerin 2025 yılında iller ile Türkiye arasında kalan mesafeyi tek başına yeterince görünür kılmamasıdır. Puan farkı iki oran arasındaki mutlak uzaklığı, “Türkiye’nin katı” göstergesi ise bu uzaklığın göreceli büyüklüğünü göstermektedir. Bu iki ölçünün

birlikte kullanılması hem oranı yüksek illeri hem de Türkiye düzeyinden ne ölçüde ayrıştıklarını daha açık biçimde karşılaştırmayı sağlamaktadır.

Tabloya göre Hakkâri’de işsizlik oranı Türkiye oranının 1,65 katıdır ve arada 5,4 puanlık fark bulunmaktadır. Van’da oran Türkiye düzeyinin 1,53 katı ve fark 4,4 puan; Muş’ta ise oran 1,40 kat ve fark 3,3 puandır. Bu üç il, 2025 yılında çalışma kapsamındaki iller içinde işsizlik farkının en yoğunlaştığı alanı oluşturmaktadır. Özellikle Hakkâri ve Van’da 2022’ye göre güçlü düşüş yaşanmasına rağmen görece farkın hâlâ yüksek kalması, başlangıçtaki eşitsizliğin büyüklüğünü ve yakınlaşmanın henüz tamamlanmadığını göstermektedir.

Ana tabloyla birlikte değerlendirildiğinde, Adıyaman ve Mardin’de işsizlik oranları Türkiye ortalamasının sırasıyla 1,27 ve 1,26 katı; Erzincan ve Iğdır’da ise 1,19 ve 1,17 katıdır. Bu ikinci grup, farkın Hakkâri, Van ve Muş kadar keskin olmadığını; ancak yüksek işsizliğin yalnızca Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri il grubuyla sınırlı kalmadığını göstermektedir. Farklı il gruplarında ortalamanın üzerinde oranların bulunması, bölgesel işsizlik sorununun tek merkezli değil, farklı yoğunluklarda yayılmış bir görünüm taşıdığına işaret etmektedir.

Ek tablo bu farkların nedenini tek başına açıklamamaktadır; ancak hangi illerde işsizlik baskısının daha belirgin olduğunu ve sonraki tabloların hangi bölgelere odaklanarak okunması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle il düzeyindeki yüksek işsizlik oranları, takip eden bölümde iş bulma ümidi olmayanlar, iş aramayan potansiyel işgücü ve diğer işgücüne dahil olmama nedenleriyle birlikte ele alınmaktadır.

3.2. İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri

Tablo 2. Yıllara ve İl Gruplarına Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri

Bilgi: Tablo 2021–2025 döneminde Türkiye geneli ile 21 ili kapsayan altı il grubunun bütün neden kategorilerini göstermektedir. Değerler bin kişidir. Toplam sütununda parantez içindeki oran, ilgili il grubunun aynı yıl Türkiye genelindeki toplam işgücüne dahil olmayan nüfus içindeki payını; iş bulma ümidi olmayanlar sütunundaki oran ise iş bulma ümidi olmayanların ilgili il grubunun toplamı içindeki payını göstermektedir. Yüzdelere en fazla bir ondalık basamakla gösterilmiştir. Kaynak: TÜİK.

Yıl / İl Grubu	Toplam	İş Bulma Ümidi Olmayan	İşbaşı Yapabilir, İş Aramıyor	İş Arıyor, İşbaşı Yapamıyor	Ev İşleriyle Meşgul	Eğitim/ Öğretim	Emekli	Çalışamaz Hâlde	Diğer
Türkiye Geneli – 2021	30989 (%100)	1629 (%5,3)	1546	100	9917	4879	4995	4998	2925
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	373 (%1,2)	38 (%10,2)	11	1	131	74	19	77	23
Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	699 (%2,3)	66 (%9,4)	31	1	235	126	87	106	47
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	773 (%2,5)	123 (%15,9)	55	1	274	143	26	117	34
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	967 (%3,1)	38 (%3,9)	49	1	393	169	74	140	102
Şanlıurfa, Diyarbakır	1469 (%4,7)	152 (%10,3)	8	0	731	292	66	155	65
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	867 (%2,8)	79 (%9,1)	103	0	264	176	38	153	53
Türkiye Geneli – 2022	30345 (%100)	1648 (%5,4)	1176	91	9982	4807	5073	4925	2643
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	358 (%1,2)	23 (%6,4)	5	0	151	78	20	71	9
Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	704 (%2,3)	89 (%12,6)	25	1	232	129	77	115	35
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	722 (%2,4)	95 (%13,2)	39	1	243	159	30	118	35
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	995 (%3,3)	46 (%4,6)	27	1	433	178	80	142	89
Şanlıurfa, Diyarbakır	1460 (%4,8)	141 (%9,7)	14	0	696	272	86	170	81
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	884 (%2,9)	171 (%19,3)	68	1	186	179	25	162	92
Türkiye Geneli – 2023	30528 (%100)	1804 (%5,9)	1422	123	9093	4437	5123	5380	3148
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	333 (%1,1)	47 (%14,1)	18	1	82	57	17	83	28
Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	703 (%2,3)	97 (%13,8)	28	1	222	113	76	116	51
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	725 (%2,4)	100 (%13,8)	40	1	244	137	32	126	44
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1048 (%3,4)	77 (%7,3)	53	3	408	170	90	142	105
Şanlıurfa, Diyarbakır	1438 (%4,7)	197 (%13,7)	44	2	643	244	77	171	60
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	872 (%2,9)	167 (%19,2)	74	3	122	149	25	170	163
Türkiye Geneli – 2024	30193 (%100)	2171 (%7,2)	1897	153	7376	4070	4352	6326	3846
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	325 (%1,1)	55 (%16,9)	20	1	70	50	13	85	31
Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	686 (%2,3)	99 (%14,4)	37	1	196	100	71	133	48
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	762 (%2,5)	128 (%16,8)	45	1	240	131	31	134	52
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1000 (%3,3)	72 (%7,2)	61	3	392	155	76	144	97
Şanlıurfa, Diyarbakır	1394 (%4,6)	282 (%20,2)	64	2	600	181	65	155	45
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	852 (%2,8)	184 (%21,6)	86	1	111	141	23	155	150

Yıl / İl Grubu	Toplam	İş Bulma Ümidi Olmayan	İşbaşı Yapabilir, İş Aramıyor	İş Arıyor, İşbaşı Yapamıyor	Ev İşleriyle Meşgul	Eğitim/ Öğretim	Emekli	Çalışamaz Hâlde	Diğer
Türkiye Geneli – 2025	30862 (%100)	2608 (%8,5)	2348	173	5844	3795	3739	7690	4665
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	347 (%1,1)	62 (%17,9)	19	1	76	46	14	94	36
Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	694 (%2,2)	100 (%14,4)	47	2	150	89	61	179	66
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	842 (%2,7)	190 (%22,6)	77	4	169	114	27	159	102
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	978 (%3,2)	87 (%8,9)	90	5	273	152	59	177	136
Şanlıurfa, Diyarbakır	1409 (%4,6)	317 (%22,5)	91	2	510	162	69	174	85
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	937 (%3)	197 (%21)	84	3	131	135	24	166	196

Büyük tablo genel olarak incelendiğinde, Türkiye’de işgücüne dahil olmayanların toplam sayısının 2021’de 30 milyon 989 bin kişiden 2025’te 30 milyon 862 bin kişiye gelerek büyük ölçüde aynı düzeyde kaldığı; buna karşılık işgücünün dışında kalma nedenlerinin bileşiminin belirgin biçimde değiştiği görülmektedir. İş bulma ümidi olmayanların toplam içindeki payı %5,3’ten %8,5’e, işbaşı yapabilecek durumda olduğu hâlde iş aramayanların payı %5’ten %7,6’ya yükselirken ev işleriyle meşgul olanların payı %32’den %18,9’a gerilemiştir. Dolayısıyla **toplam büyüklüğün görece sabit kalması, işgücü dışında kalma biçimlerinin sabit kaldığı anlamına gelmemektedir.**

İşbaşı yapabilecek durumda olduğu hâlde iş aramayanların sayısındaki artış, dönemin ikinci yarısında belirginleşmektedir. Türkiye genelinde sayı 2021’de 1 milyon 546 binden 2022’de 1 milyon 176 bine gerilemiş, ardından yükselerek 2025’te 2 milyon 348 bine ulaşmıştır. Şanlıurfa ve Diyarbakır’da aynı kategori 8 binden 91 bine, Gaziantep, Adıyaman ve Kilis’te 49 binden 90 bine, Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri’de 55 binden 77 bine çıkmıştır. Bu gelişme, çalışmaya hazır olduğu hâlde aktif biçimde iş aramayan nüfusun da büyüdüğünü ve **resmi işsizlik oranının kullanılmayan emek kapasitesinin tamamını göstermediğini** ortaya koymaktadır.

Ev işleriyle meşgul olma kategorisi bütün çalışma kapsamındaki il gruplarında dönem genelinde gerilemiştir. Şanlıurfa ve Diyarbakır’da bu grubun toplam içindeki payı %49,8’den %36,2’ye, Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri’de %35,4’ten %20,1’e, Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt’te %30,4’ten %14’e düşmüştür. Ancak bu gerileme tek başına ücretli çalışmaya katılımın arttığını göstermemektedir; aynı dönemde iş bulma ümidi olmama, çalışamaz hâlde bulunma ve “diğer” nedenlerin ağırlığı birçok grupta yükselmiştir. Bu nedenle değişim, **işgücünün dışında kalmanın ortadan kalkmasından çok dışarıda kalma biçimlerinin ve kayıt altına alınan gerekçelerin dönüşmesi** olarak okunmalıdır.

Ek Analiz Tablosu 2. İş Bulma Ümidi Olmayanların İşgücüne Dahil Olmayanlar İçindeki Payı (%)

Bilgi: Paylar, iş bulma ümidi olmayanların ilgili il grubundaki toplam işgücüne dahil olmayan nüfusa bölünmesiyle hesaplanmıştır. Değişim, 2025 payı ile 2021 payı arasındaki yüzde puan farkıdır.

İl Grubu	2021	2025	Değişim (Puan)
Türkiye Geneli	5,3	8,5	+3,2
Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri	15,9	22,6	+6,7
Şanlıurfa ve Diyarbakır	10,3	22,5	+12,2
Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt	9,1	21	+11,9

Ek analiz tablosu, ana tablodaki kişi sayılarını farklı il grubu büyüklüklerinin etkisini azaltacak biçimde oranlayarak iş bulma ümidi olmayanların ilgili toplam içindeki ağırlığını göstermektedir. 2025 yılında Türkiye genelinde işgücünün dışında kalan her yüz kişiden yaklaşık 8,5'i iş bulma ümidi olmadığı için iş aramazken, tabloda öne çıkan üç il grubunda bu sayı 21 ile 23 kişi arasındadır. Böylece söz konusu il gruplarındaki payın Türkiye düzeyinin yaklaşık iki buçuk katına ulaştığı görülmektedir.

Yıllar içindeki seyir il grupları arasında farklılaşmaktadır. Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri'de iş bulma ümidi olmayanların payı 2021'de %15,9 iken 2022'de %13,2'ye gerilemiş, 2024'te %16,8'e ve 2025'te %22,6'ya yükselmiştir. Şanlıurfa ve Diyarbakır'da pay 2021'de %10,3, 2022'de %9,7 iken 2023'ten sonra hızlanarak 2025'te %22,5'e ulaşmıştır. Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt'te ise 2021'de %9,1 olan pay 2022'de %19,3'e sıçramış ve sonraki yıllarda %19–22 aralığında kalmıştır. Bu görünüm, **artışın bütün gruplarda aynı zamanda ve aynı yolla gerçekleşmediğini** göstermektedir.

İşsizlik oranlarıyla birlikte okunduğunda Van, Muş ve Hakkâri'de iki sorun aynı anda görünmektedir: aktif biçimde iş arayanlar arasında Türkiye ortalamasının üzerindeki işsizlik ve iş bulacağına inanmadığı için aramayan nüfus içinde yüksek ümidi olmama payı. Bu eşzamanlılık, söz konusu il grubunda çalışma yaşamına erişim sorununun yalnızca resmi işsizlerle sınırlı olmadığını göstermektedir.

Şanlıurfa ve Diyarbakır'da resmi işsizlik oranları Türkiye düzeyine daha yakın görünmesine rağmen ümidi olmayanların payı %22,5'e ulaşmaktadır. İş aramayan kişilerin işsiz tanımına dahil edilmemesi nedeniyle bu karışıklık, resmi işsizlik oranının bölgedeki çalışma yaşamından uzaklaşmanın tamamını yansıtmadığını ortaya koymaktadır. Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt'te işsizlik oranları 2022'ye göre gerilerken ümidi olmayanların payının %9,1'den %21'e yükselmesi de aynı nedenle dikkat çekmektedir; **işsizlikteki düşüş tek başına işgücü piyasasıyla bağın güçlendiği biçiminde yorumlanamaz.**

3.3. Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri

Tablo 3. Cinsiyete, Yıllara ve İl Gruplarına Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri

Bilgi: Tablo 2021–2025 döneminde Türkiye geneli ile 21 ili kapsayan altı il grubunu kadın ve erkekler için bütün neden kategorileriyle birlikte göstermektedir. Değerler bin kişidir; hiçbir yıl, cinsiyet veya neden kategorisi çıkarılmamıştır. Kaynak: TÜİK.

İl Grubu	Yıl	Cinsiyet	İş Bulma Ümidi Olmayan	İşbaşı Yapabilir, İş Aramıyor	İş Arıyor, İşbaşı Yapamıyor	Ev İşleriyle Meşgul	Eğitim / Öğretim	Emekli	Çalışamaz Hâlde	Diğer
Türkiye Geneli	2021	Erkek	798	504	54	0	2259	3710	1528	523
		Kadın	831	1042	46	9917	2620	1285	3470	2401
	2022	Erkek	770	345	42	0	2186	3792	1536	474
		Kadın	878	831	49	9982	2622	1281	3389	2169
	2023	Erkek	835	424	55	0	1972	3801	1676	567
		Kadın	969	997	68	9093	2465	1322	3704	2580
	2024	Erkek	970	560	67	0	1743	3235	1930	641
		Kadın	1201	1338	86	7376	2327	1118	4396	3205
	2025	Erkek	1157	706	81	0	1591	2786	2344	775
		Kadın	1451	1641	93	5844	2204	953	5346	3891
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2021	Erkek	20	4	0	0	31	17	34	5
		Kadın	18	8	0	131	42	2	42	17
	2022	Erkek	14	2	0	0	33	19	33	3
		Kadın	9	4	0	151	45	2	38	6
	2023	Erkek	21	5	1	0	23	15	31	3
		Kadın	26	13	0	82	34	2	52	26
	2024	Erkek	24	6	0	0	18	12	34	3
		Kadın	31	14	0	70	32	1	51	28
	2025	Erkek	29	5	0	0	16	13	37	4
		Kadın	33	13	0	76	30	1	57	33
Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	2021	Erkek	28	9	0	0	57	79	37	5
		Kadın	38	22	0	235	69	9	69	42
	2022	Erkek	40	9	0	0	61	68	36	4
		Kadın	49	16	0	232	69	9	79	31
	2023	Erkek	43	9	0	0	49	67	44	7
		Kadın	54	19	1	222	65	9	72	43
	2024	Erkek	43	10	1	0	40	64	48	8
		Kadın	56	27	1	196	60	7	85	40
	2025	Erkek	44	12	1	0	34	54	60	8
		Kadın	56	35	1	150	54	7	119	58
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	2021	Erkek	64	14	0	0	66	25	56	10
		Kadın	59	41	1	274	77	1	61	24
	2022	Erkek	48	9	1	0	77	30	54	8
		Kadın	48	30	1	243	82	0	65	27
	2023	Erkek	56	11	1	0	63	31	56	10
		Kadın	44	29	1	244	74	0	69	34
	2024	Erkek	56	11	1	0	51	31	59	9
		Kadın	71	34	1	240	80	1	75	43

İl Grubu	Yıl	Cinsiyet	İş Bulma Ümidi Olmayan	İşbaşı Yapabilir, İş Aramıyor	İş Arıyor, İşbaşı Yapamıyor	Ev İşleriyle Meşgul	Eğitim / Öğretim	Emekli	Çalışamaz Hâlde	Diğer
	2025	Erkek	81	19	2	0	43	27	62	18
		Kadın	109	58	1	169	71	0	97	85
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2021	Erkek	22	14	1	0	81	66	53	16
		Kadın	16	35	1	393	88	7	87	86
	2022	Erkek	24	7	0	0	79	70	53	19
		Kadın	22	20	0	433	100	10	89	70
	2023	Erkek	39	13	2	0	73	78	53	27
		Kadın	37	39	1	408	97	12	89	78
	2024	Erkek	34	14	1	0	65	65	61	19
		Kadın	38	47	1	392	90	11	83	79
	2025	Erkek	33	19	2	0	62	51	64	11
		Kadın	54	71	3	273	90	7	114	125
Şanlıurfa, Diyarbakır	2021	Erkek	114	5	0	0	143	64	80	22
		Kadın	38	4	0	731	149	2	75	42
	2022	Erkek	105	9	0	0	130	83	78	19
		Kadın	36	5	0	696	142	3	92	62
	2023	Erkek	138	17	2	0	120	74	81	18
		Kadın	59	27	1	643	124	4	90	42
	2024	Erkek	176	17	2	0	89	62	76	23
		Kadın	106	47	0	600	93	3	80	22
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2021	Erkek	39	20	0	0	84	38	57	7
		Kadın	40	83	0	264	92	1	96	46
	2022	Erkek	82	19	1	0	81	24	62	5
		Kadın	88	50	1	186	98	1	100	87
	2023	Erkek	76	21	1	0	60	24	60	9
		Kadın	91	53	1	122	89	1	109	154
	2024	Erkek	84	26	1	0	51	22	53	10
		Kadın	100	60	1	111	90	1	102	140
	2025	Erkek	104	19	2	0	50	23	63	25
		Kadın	93	65	1	131	85	1	103	171

Not: Değerler bin kişi cinsinden yuvarlandığı için nedenlerin toplamı bazı satırlarda toplam nüfusu tam vermeyebilir. Tabloda 0 görünen değerler, kategoride kesinlikle hiç kimse bulunmadığı biçiminde yorumlanmamalıdır.

Genel tablo, işgücünün dışında kalmanın kadınlar ve erkekler için hem büyüklük hem de nedenler bakımından farklılaştığını göstermektedir. **İncelenen altı il grubunun tamamında işgücüne dahil olmayan kadınların sayısı erkeklerden yüksektir.** Bununla birlikte bu sayısal fark tek başına kadınların ve erkeklerin işgücüne katılma oranları arasındaki farkı göstermez; cinsiyetlere göre nüfus büyüklükleri de dikkate alınmalıdır. Tablo, işgücünün dışında kalan nüfusun cinsiyete göre bileşimini görünür kılmaktadır.

Nedenlerin dağılımı belirgin bir toplumsal cinsiyet ayrışmasına işaret etmektedir. Kadınlarda ev işleriyle meşgul olanların sayısı bütün seçili gruplarda dönem genelinde gerilerken, bu gerilemenin seyri aynı değildir: Şanlıurfa ve Diyarbakır’da 731 binden 510 bine düzenli bir düşüş görülmüş; Gaziantep, Adıyaman ve Kilis’te sayı 2022’de 433 bine yükseldikten sonra 2025’te 273 bine gerilemiştir. Erkeklerde iş bulma ümidi olmayanların sayısı Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt’te 2021’de 39 binden 2022’de 82 bine çıkmış ve 2025’te 104 bine ulaşmıştır; Şanlıurfa ve Diyarbakır’da ise 2022 sonrasında belirgin biçimde yükselmiştir. Bu zaman dizisi, **cinsiyete göre dışarıda kalma örüntülerinin yalnız düzey bakımından değil, değişimin zamanı ve hızı bakımından da farklılaştığını** göstermektedir.

Ek Analiz Tablosu 3. 2025 Yılında İşgücüne Dahil Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre Büyüklüğü

Bilgi: Toplamlar TÜİK’in cinsiyete göre yayımladığı değerlerdir. Kadın/erkek oranı, işgücüne dahil olmayan kadın sayısının erkek sayısına bölünmesiyle hesaplanmıştır. Tablo, Türkiye geneli ile oranın görece yüksek olduğu veya rapordaki diğer bulgular bakımından öne çıkan il gruplarını göstermektedir.

İl Grubu	Erkek (Bin Kişi)	Kadın (Bin Kişi)	Kadın / Erkek
Türkiye Geneli	9440	21422	2,27
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	242	736	3,04
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	251	590	2,35
Şanlıurfa, Diyarbakır	422	987	2,34

2025 yılında Türkiye genelinde işgücüne dahil olmayan kadınların sayısı erkeklerin 2,27 katıdır. Bu fark Gaziantep, Adıyaman ve Kilis il grubunda 3,04 kata çıkarken Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri il grubunda 2,35; Şanlıurfa ve Diyarbakır il grubunda 2,34 kattır. Dolayısıyla kadınların işgücünün dışında kalması yalnızca belirli bir il grubuna özgü değildir; incelenen alanların tamamında farklı yoğunluklarda görülen ortak bir eşitsizliktir.

Bununla birlikte tablodaki kadın/erkek oranı, işgücüne katılma oranının yerine kullanılmamalıdır. Gösterge yalnızca işgücüne dahil olmayan kadın ve erkeklerin sayısal büyüklüğünü karşılaştırmaktadır. Farkın hangi mekanizmalarla oluştuğunu görebilmek için neden kategorilerinin cinsiyet içindeki paylarına bakmak gerekmektedir.

Ek Analiz Tablosu 4. Kadınlarda Ev İşleri ve Erkeklerde İş Bulma Ümidi Olmama Paylarının Değişimi (%)

Bilgi: Kadınlarda ev işleri payı, ev işleriyle meşgul olan kadınların işgücüne dahil olmayan toplam kadın nüfusuna; erkeklerde ümidi olmayanların payı ise iş bulma ümidi olmayan erkeklerin işgücüne dahil olmayan toplam erkek nüfusuna bölünerek hesaplanmıştır. Değişim 2025 payı ile 2021 payı arasındaki yüzde puan farkıdır. Değişim hesaplarında yuvarlanmamış kaynak değerler kullanılmış, sonuçlar tabloda yuvarlanarak gösterilmiştir.

İl Grubu	Kadınlarda Ev İşleri (%)			Erkeklerde İş Bulma Ümidi Olmayanlar (%)		
	2021	2025	Değişim	2021	2025	Değişim
Türkiye Geneli	45,9	27,3	-18,6	8,5	12,3	+3,7
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	50,9	28,6	-22,3	27,2	32,3	+5
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	55	37,1	-17,9	8,7	13,6	+4,9
Şanlıurfa, Diyarbakır	70,2	51,7	-18,5	26,6	40	+13,4
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	42,4	20,2	-22,3	16	36,2	+20,3

Kadınlarda ev işleriyle meşgul olmanın işgücü dışında kalma nedenleri içindeki payı 2021–2025 döneminde bütün seçili il gruplarında gerilemiştir. Şanlıurfa ve Diyarbakır’da düşüş beş yıl boyunca sürerken Gaziantep, Adıyaman ve Kilis’te pay 2022’de yükselmiş, sonraki yıllarda gerilemiştir. Ancak **bu düşüş, kadınların aynı ölçüde ücretli çalışmaya geçtiğini tek başına göstermemektedir**; çalışamaz hâlde olma, işbaşı yapabilecek durumda olduğu hâlde iş aramama ve diğer nedenlerdeki değişimler de birlikte değerlendirilmelidir. 2025 yılında ev işleri payının Şanlıurfa ve Diyarbakır’da hâlâ %51,7, Gaziantep, Adıyaman ve Kilis’te %37,1 olması, ev içi sorumlulukların kadınların çalışma yaşamının dışında kalmasındaki ağırlığının sürdüğünü göstermektedir.

Erkeklerde iş bulma ümidi olmayanların payında ters yönlü bir hareket dikkat çekmektedir. Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt’te 2021–2022 arasında yaşanan sıçramanın ardından pay yüksek düzeyde kalmış ve 2025’te %36,2’ye ulaşmıştır. Şanlıurfa ve Diyarbakır’da 2022 sonrasında hızlanan artışla pay %40’a, Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri’de özellikle son yıldaki yükselişle %32,3’e çıkmıştır. Türkiye genelinde de %8,5’ten %12,3’e yükselen bu gösterge, erkeklerde işgücünün dışında kalmanın önemli bir bölümünün iş bulma beklentisinin zayıflamasıyla birlikte şekillendiğini göstermektedir.

İki gösterge birlikte okunduğunda kadınlar ve erkekler için farklı dışarıda kalma biçimleri ortaya çıkmaktadır. **Kadınlarda ev içi emek ve bakım sorumlulukları, erkeklerde ise iş bulma beklentisinin zayıflaması daha görünürdür.** Veriler bu örüntülerin nedenlerini tek başına açıklamamakta; ancak çalışma yaşamına erişimdeki bölgesel eşitsizliğin kadınlar ve erkekler için farklı biçimlerde görünür hâle geldiğini göstermektedir.

4. BULGULARA DAİR GENEL DEĞERLENDİRME

Üç veri seti birlikte değerlendirildiğinde, çalışma kapsamındaki illerde **işgücü piyasasına ilişkin sorunun yalnızca işsizlik oranlarının yüksekliğiyle tanımlanamayacağı** görülmektedir. İl düzeyindeki işsizlik oranları aktif biçimde iş aradığı hâlde iş bulamayan nüfusu gösterirken, işgücüne dahil olmama nedenleri çalışma yaşamından farklı biçimlerde uzaklaşan daha geniş bir nüfusu görünür kılmaktadır. Bu nedenle bölgesel görünüm, işsizlik ile işgücünün dışında kalmanın birlikte değerlendirilmesini gerektirmektedir.

İşsizlik oranlarında dönem genelinde görülen gerileme bütün illerde aynı biçimde gerçekleşmemiştir. Başlangıçta yüksek oranlara sahip bazı illerde güçlü düşüşler yaşanmış, ancak Türkiye ortalamasıyla mesafe tamamen kapanmamıştır. Bazı illerde ise dönem genelindeki düşüş son yılda yeniden artışa dönmüştür. Ardahan–Iğdır ve Tunceli–Bingöl örneklerinde olduğu gibi aynı toplulaştırılmış grup içinde dahi farklı oranların bulunması, **Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinin tek ve homojen bir işgücü piyasası olarak ele alınamayacağını** göstermektedir.

İşsizlik oranları ile iş bulma ümidi olmayanların payları birlikte okunduğunda farklı dışarıda kalma biçimleri ortaya çıkmaktadır. Van, Muş ve Hakkâri’de Türkiye ortalamasının üzerindeki işsizlik, aynı il grubundaki yüksek ümidi olmama payıyla birlikte görülmektedir. Şanlıurfa ve Diyarbakır’da ise resmi işsizlik oranları Türkiye düzeyine daha yakın olmasına rağmen iş bulma ümidi olmayanların işgücü dışındaki ağırlığı belirginleşmektedir. Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt’te işsizlik oranlarının gerilemesine karşılık ümidi olmayanların payının yükselmesi de işsizlikteki düşüşün tek başına çalışma yaşamıyla bağın güçlendiğini göstermediğini ortaya koymaktadır.

İşgücüne dahil olmayanların toplam büyüklüğü önemli ölçüde değişmezken bu nüfusun dışarıda kalma nedenlerinin bileşimi değişmektedir. Ev işleriyle meşgul olmanın ağırlığı gerilerken iş bulma ümidi olmama, işbaşı yapabilecek durumda olduğu hâlde iş aramama, çalışamaz hâlde bulunma ve diğer nedenler farklı hızlarda artmaktadır. Yıllık seyir, bu dönüşümün doğrusal olmadığını; bazı gruplarda ara yıllarda gerileme veya sıçramalarla ilerlediğini göstermektedir. Bu görünüm, **işgücünün dışında kalmanın ortadan kalkmasından çok dışarıda kalma biçimlerinin dönüşmekte olduğunu** ortaya koymaktadır.

Cinsiyete göre veriler bu dönüşümün kadınlar ve erkekler için aynı biçimde gerçekleşmediğini ortaya koymaktadır. Kadınların işgücünün dışında kalan nüfus içindeki sayısal ağırlığı incelenen altı il grubunun tamamında daha yüksektir. Kadınlarda ev işleri ve ev içi sorumluluklarla bağlantılı dışarıda kalma öne çıkarken erkeklerde özellikle bazı gruplarda iş bulma ümidi olmaması belirginleşmektedir. Yıllar içindeki farklı seyirler, bölgesel eşitsizliğin toplumsal cinsiyet temelinde yalnız farklı nedenlerle değil, farklı zamanlama ve hızlarla da görünür hâle geldiğini göstermektedir.

Bu bulgular tek başına söz konusu örüntülerin nedenlerini açıklamamaktadır. İl grubu verileri tek bir ilin işsizlik oranının doğrudan nedeni olarak değerlendirilemez. Sektör yapısı, ücretler, kayıt dışılık, göç, yoksulluk, eğitim, bakım hizmetleri ve afetlerin etkisi gibi değişkenler olmadan nedensel bir açıklama kurulamaz. Bununla birlikte tabloların birlikte okunması, bölgesel eşitsizliğin hangi alanlarda yoğunlaştığını ve resmi işsizlik göstergesinin hangi çalışma yaşamından uzaklaşma biçimlerini görünmez bırakabildiğini göstermektedir.

5. SONUÇ

Raporun ortaya koyduğu bütünlüklü görünüm, **çalışma hakkına erişimdeki bölgesel eşitsizliğin yalnızca iş bulamama üzerinden değerlendirilemeyeceğini** göstermektedir. İş aramaktan uzaklaşma, çalışmaya hazır olduğu hâlde aktif biçimde iş aramama ve farklı nedenlerle işgücünün dışında kalma, resmi işsizlik oranının dışında kalan daha geniş bir toplumsal alan oluşturmaktadır. Bu nedenle çalışma yaşamına erişim sorunu, işsizlik ile işgücünden uzaklaşma biçimleri birlikte ele alınarak değerlendirilmelidir.

Çalışmanın temel sonuçlarından biri, **işsizlikteki düşüşün her durumda işgücü piyasasıyla bağli güçlendiği anlamına gelmemesidir**. Bazı alanlarda işsizlik oranları gerilerken iş bulma ümidi olmayanların ağırlığının artması, görünürdeki iyileşmenin iş aramaktan vazgeçme ve işgücünün dışına çekilme süreçleriyle birlikte yaşanabildiğini göstermektedir. Yıllık değişimler de bu sürecin doğrusal olmadığını; gerileme, sıçrama ve yeniden yükselişlerle ilerleyebildiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle yalnızca işsizlerin değil, iş arama kanallarından ve çalışma yaşamından uzaklaşan nüfusun da izlenmesi gerekmektedir.

Veriler aynı zamanda **işgücünün dışında kalmanın toplumsal cinsiyet temelinde farklılaştığını** ortaya koymaktadır. Kadınların çalışma yaşamının dışında kalmasında ev içi sorumlulukların ağırlığı sürerken, erkeklerde iş bulma beklentisinin zayıflaması öne çıkmaktadır. Bu farklılık, çalışma yaşamına katılımın yalnızca mevcut iş imkânlarıyla değil, ev içi emeğin paylaşımı, bakım sorumlulukları ve iş bulmaya ilişkin beklentilerle birlikte şekillendiğini göstermektedir.

Çalışma kapsamındaki iller arasında ve aynı il gruplarının kendi içinde görülen farklılıklar, **bölgenin homojen bir yapı olarak değerlendirilmemesi gerektiğini** göstermektedir. Ortaklaşan sorunlara rağmen her ilin işsizlik düzeyi ve yıllar içindeki yönü; her il grubunun ise işgücü dışında kalma bileşimi farklılaşmaktadır. Coğrafi kapsamın tutarlı biçimde sınırlandırılması da bu farklılıkların değerlendirilmesi açısından önemlidir. Bu nedenle genel bölgesel göstergeler kadar illerin özgül koşullarını ve zaman içindeki değişimini izleyen çalışmalar gereklidir.

Sonuç olarak bu rapor, bölgesel eşitsizliğin yalnızca kaç kişinin işsiz olduğuyla sınırlı olmadığını; çalışma yaşamına erişebilme, iş bulacağına inanma ve işgücünün içinde kalabilme imkânlarının dağılımıyla da ilgili olduğunu göstermektedir. **Çalışma hakkına erişimdeki eşitsizliği görebilmek için yalnızca kaç kişinin işsiz**

olduğuna değil, kaç kişinin iş aramaktan uzaklaştığına, kimlerin hangi nedenlerle işgücünün dışında kaldığına ve bu dışarıda kalmanın kadınlar ile erkekler için nasıl farklılaştığına birlikte bakmak gerekmektedir.

KAYNAKLAR VE HESAPLAMA NOTU

- ❖ TÜİK, İl düzeyinde işsizlik oranları, 2022–2025.
- ❖ TÜİK, İşgücüne dahil olmama nedenleri, 2021–2025, bin kişi.
- ❖ TÜİK, Cinsiyete göre işgücüne dahil olmama nedenleri, 2021–2025, bin kişi.
- ❖ Tablo 2’de toplam sütunundaki parantez içi oranlar ilgili il grubunun aynı yıl Türkiye genelindeki toplam işgücü dışı nüfus içindeki payı; iş bulma ümidi olmayanlar sütunundaki oranlar ise ilgili kategorinin satır toplamı içindeki payıdır. Ek analizlerdeki diğer yüzde paylar kategori değerlerinin ilgili toplam nüfusa bölünmesiyle; “kaç katı” değerli il işsizlik oranının Türkiye oranına bölünmesiyle hesaplanmıştır. Yüzdelere en fazla bir ondalık, kadın/erkek oranları iki ondalık basamakla gösterilmiştir.